લાકડાં માપવાનું કોષ્ટક.

૧૬ વીસવાસી ૧ વસો.
૨૦ વસા ૧ ગજ.

લુગડાં ભરવાનું ગુજરાતી કોષ્ટક બીજું.

૧૨ તસુ ૧ ફુટ.
૨ ફુટ ૧ ગજ.
૧॥ ગજ ૧ વાર (યાર્ડ).

ચોરસ જમીન માપવાની રીતનું કોષ્ટક બીજું.

૨૦ ખુંટ ૧ પડતર.
૨૦ પડતર ૧ પડત.
૨૦ પડત ૧ વીસ્વાસી.
૨૦ વીસ્વાસી ૧ વસો.
૨૦ વસા ૧ વીઘું.

કાળદર્શક.

વખત માપવાનું કોષ્ટક.

૬૦ વીપળ ૧ પળ.
૬૦ પળ ૧ ઘડી.
૭॥ ઘડી ૧ પહોર.
૮ પહોરનો ૧ દિવસ.
૭ દિવસ ૧ અઠવાડીયું
૧૫ દિવસ ૧ પખવાડીયું
૨ પખવાડીયા ૧ માસ.
૧૨ માસ ૧ વરસ.
૩૬૦ દિવસ ૧ વરસ.
૩૫૪ દિવસ ૧ ચાંદ્રવર્ષ.

ઈંગ્રેજી કોષ્ટકો.

અર્થદર્શક.

૯૦ પૈસાનું ચલણી કોષ્ટક.

૪ ફારધીંગ ૧ પેની.
૧૨ પેન્સ ૧ શીલીંગ
૨૦ શીલીંગ ૧ પૌંડ.
૨૧ શીલીંગ ૧ ગીની.
૫ શીલીંગ ૧ ક્રાઉન.
૪॥ શીલીંગ અથવા ૧ ડાલર
૪ શીલીંગ ૬ પેન્સ (રાળ)

હિંદુ ચલણ.

૧૬૦૦ બદામ ૧ રૂપિઓ.
૧૦૦ દોકડા ૧ રૂપિઓ.
૧૬ આના ૧ રૂપિઓ.
૧૯૨ પાઈ ૧ રૂપિઓ
૬૪ પઇસા ૧ રૂપિઓ.
૪૦૦ રેસ ૧ રૂપિઓ.
૨ શીલીંગ ૧ રૂપિઓ
૨૪ પેન્સ ૧ રૂપિઓ.
૪ પાવલાં ૧ રૂપિઓ.

ભારદર્શક.

અંગ્રેજી સાધારણ તોલ.

૧૬ ડ્રામ ૧ ઔંસ
૧૬ આંસ ૧ પાઉંડ.
૨૮ પાઉંડ ૧ ક્વાર્ટર.
૪ ક્વાર્ટર ૧ હંડ્રવેટ.
૨૦ હંડ્રવેટ ૧ ટન.

અંગ્રેજી ઓષધ તોલવાનું.

૨૦ ગ્રેન ૧ સ્કૃપલ.
૩ સ્કૃપલ ૧ ડ્રામ.
૮ ડ્રામ ૧ આંસ.
૧૨ ઔંસ ૧ પાંઉડ.

અંગ્રેજી ઓષધ તોલવાનું.

૨૪ ગ્રેન ૧ પેનીવેટ.
૨૦ પેનીવેટ ૧ ઔંસ.
૧૨ ઔંસ ૧ પાઉંડ.

મહત્વદર્શક

અંગ્રેજી અંતર માપવાનું.

૩ જવ ૧ ઇંચ.
૧૨ ઇંચ ૧ ફુટ.
૩ ફુટ ૧ યાર્ડ (વાર).
પાાયાર્ડ ૧ પોલ.
૪૦ પોલ ૧ ફરલાંગ.
૮ ફર્લાંગ ૧ મેલ.
૫૨૮૦ ફુટ ૧ મેલ.
૩ મેલ ૧ લીગ.

હાલ અંગ્રેજી પરીમાણથી જમીન મપાય છે તે.

૧૦૮૯ ચો. ફુટ ૧ ગુઠો.
૪૦ ગુઠા ૧ એકર.
૧૦૦ કડી(લીંક ૬૬ફુટ=૧સાંકળ.
૮૦ સાંકળ ૧ મેલ.
૧૦૦૦૦ચો.કડી ૧ ચો સાંકળ.
૧૦ ચો સાંકળ ૧ એકર.

અંગ્રેજી જમીનની લંબાઇ ભરવાનું કોષ્ટક.

૧૬ આના }
૩૩ ફુટ } ૧ ગુઠો.
૪૦ ગુઠા ૧ એકર.
૨૪૫ એકર ૨૮૮ વીઘાં.

અંગ્રેજી ચોરસ માપ.

૧૪૪ ચો. ઈં. ૧ ચો. ફુટ.
૯ ચો ફુટ ૧ ચો. યાર્ડ.
૩૦ા ચો. યાર્ડ ૧ ચો પોલ.
૪૦ પોલ ૧ રૂડ.
૪ રૂડ ૧ એકર.
૬૪૦ ચો. એકર ૧ ચો. મેલ.

અંગ્રેજી ઘન માપ

૧૭૨૮ ઘન ઈંચ ૧ ઘન ફુટ.
૨૭ ઘન ફુટ ૧ ઘન વાર.
૪૦-૫૦ ઘન ફુટ ૧ લાક

કાળ દર્શક.

અંગ્રેજી વખત માપવાનું કોઠક.

૬૦ સેકંડ	૧ મિનિટ.
૬૦ મિનિટ	૧ કલાક.
૨૪ કલાક	૧ દિવસરાત.
૭ દિવસ	૧ અઠવાડીયું.
૧૫ દિવસ	૧ પખવાડીયું.
૨ પખવાડીયાં	૧ માસ.
૧૨ માસ	૧ વરસ.
૩૬૫ દિવસ	૧ સૌર વરસ.
૮૭૬૬ અવર	૧ સૌર ,,

ઇંગ્રેજી અને દેશી કોઠકોનો અરસ પરસ સંબંધ.

અર્થદર્શક.

ગુજરાતી.	અંગ્રેજી.
૧ અરધો પૈસો	૦॥ ફારદીંગ.
૧ પૈસો	૧॥ ફારદીંગ.
૧ ઢબુ	૦॥ પેની.
૧ આનો	૧॥ પેની.
૧ બે આની	૩ પેની.
૧ પાવલી	૦॥ શીલીંગ.
૦॥ રૂપિઆે	૧ શીલીંગ.
૧ રૂપિઆે	૨ શીલીંગ.

અંગ્રેજી.	ગુજરાતી.
૧ ફારદીંગ	૨ પાઇ.
૧ પેની	૮ પાઇ-૪દોકડા.
૧ શીલીંગ	૮ આના
૧ પાઉંડ	૧૦ રૂપિઆ.
૧ ગીની	૧૦॥ રૂપિઆ.
૧ કૌનૂ	૨॥ રૂપિઆ.
૧ ક્રાઉન	૨॥ રૂપિઆ.

ભારદર્શક.

અંગ્રેજી.	ગુજરાતી.
૧૮૦ ટ્રાયગ્રેન	૧ તોલો
૭૦૦૦ ટ્રાયગ્રેન	૧ એવ-પાૅંડ.
૧ ટન	૫૪મણ (૧૨૬ શેર.)
૧ ટ્રાય	૩૨ તોલા.
૧ પાઉંડ (એવા રતલ)	૩૮૯ રૂ.ભાર અથવા તોલા.
૩૬ પાૅંડ (એવડ	૩૫ શેર.
૧ પાૅંડ (એવડ	૭૦ પૈસાભાર.
૧૦૦ ટ્રાયગ્રેન	૧ પૈસાભાર.
૬૨ ટ્રાયગ્રેન	૧ ટાંક (મોતી-તોલવાનો.)

મહત્વ દર્શક.

ગુજરાતી.	અંગ્રેજી.
૧ ગાઉ	૨ા માઇલ.
૧ કાઠી	૭૦॥ ઇંચ.
૧ તસુ	૧ ઇંચ.

૧ હાથ ૧૮ ઇંચ.
૧ ચો. ગજ ૪ ચો. ફુટ.
૧૦૦ ચો. દાગ ૩૦। ચો. વાર
૧૦૦ ,, ૧ ચો. ગુંઠો ૪ંઆન "
=૨૫૦૦ ચો. લીંક
૧ ઘનગજ ૮ ઘનફુટ.
૧ એકર ૧૬૦૦ ચો. દાગ.
(અથવા ૧૦ ચો. સાંકળ
૪૮૪૦ ચો. વાર ૧ ચો. એકર.
૨૮૮ વીઘાં ૨૪૫ એકર.

કાળદર્શક.

ગુજરાતી.	અંગ્રેજી
૧ પળ	૨૪ સેકન્ડ.
૧ ઘડી	૨૪ મિનિટ.
૧ પહોર	૩ અવર.
૧ રાત્રદિવસ	૨૪ અવર.

અંગ્રેજી.	ગુજરાતી.
૧ સેકંડ	૨।। વીપળ.
૧ મિનિટ	૨।। પળ.
૧ અવર	૨।। ઘડી.

હિસાબ ગણવાને કલ્પેલા ભાગ.

૧૬ વીસવાસી	૧ બદામ.
૧૬ બદામ	૧ દોકડો.
૧૦૦ દોકડા	૧ દોકડો.
૧૦૦ દોકડા	૧ રૂપિઓ
૧ રૂપિયા	૧૬૦૦ બદામ.
૧ આનો	૧૬૦૦ વીસવાસી
૧ આનો	૧૦૦ બદામ.
૦।।। આનો	૭૫ બદામ.
૦।। આનો	૫૦ બદામ.
૦। આનો	૨૫ બદામ.
૧ રૂપિઆ	૧૬ આના.
૧ આના	૧૬ ઉપઆના.
૧ ઉપઆના	૬। બદામ(૦।।। પૈ)
૧ આના	૧૨ પાઇ.
૧ પાઈ	૧૬ ઉપ પાઈ.
૧ પાઈ	૮।બદામ ૧।। વીસવાસી.
૧ ઉપપાઈ	૮। વીસવાસી ૧। ઉપ વીસવાસી.

કોસઓ ગણવાનો કોઠો.

ઇંગ્રેજી વજન તોલવાનો કોઠો.

૧૪ પૌંડ	૧ સ્ટોન.
૨ સ્ટોન	૧ ટાક.
૪ ટાક	૧ હંડ.
૨ હંડ્રે	૧ શાક.
૧૨ શાક	૧ લાશટ.

વાઇન [દારૂ] ભરવાનો કોઠો.

૪ ગીલ	૧ પાઇંટ.

૨	પાઈંટ	૧	ક્વાર્ટ.
૪	ક્વાર્ટ	૧	ગીયાલન.
૬૩	ગીવાલન	૧	હાગઝેડ.
૮૪	ગીયાલન	૧૫	પચન.
૧૨૬	ગીયાલન	૧	પાઈંટ.
૨	પાઈંટ	૧	ટન.

ઇંગ્રેજીઅનાજમાપવાનોકોઠો.

૨	પઈંટ	૧	ક્વાર્ટ.
૪	ક્વાર્ટ	૧	ગીયાલન.
૨	ગીયાલન	૧	પેક.
૪	પેક	૧	બુશલ.
૮	બુશલ	૧	ક્વાટર.
૫	ક્વાટર	૧	ઉવે.
૨	ઉવે.	૧	લાંશટ.

વિલાયતી કોલશા ભરવાનો કોઠો.

૪	પેક	૧	બુશલ.
૩	બુશલ	૧	શાક.
૧૨	શાક	૧	ચીલડરન.
૨૧	ચીલડરન	૧	સ્કોર.

એલ તથા બીરદારૂ ભરવાનો કોઠો.

૨	પઈંટ	૧	ક્વાર્ટ.
૪	ક્વાર્ટ	૧	ગીયાલન.
૯	ગીયાલન	૧	ફરકીન.
૨	ફરકીન	૧	કીલડરકીન.
૨	કીલડરકીન	૧	બારલ.
૫૪	ગીવાલન	૧	હાગઝેડ.
૨	હાગઝેડ	૧	બટ.

શેરીઆ લેખાંની કુચીઓ.

૧ જેટલે રુપિએ શેર તેથી અઢીગણે દોકડે રુપિઆભાર.

૨ જેટલે રુપિએ શેર તેટલા આનાનું અધોળ.

૩ જેટલે આને શેર તેથી અઢીગણી બદામે રુપિઆ ભાર.

૪ જેટલે આને શેર તેટલા પઇસાનું પાશેર, તેટલી પાઇનું ૭ પૈસાભાર, અને તેથી પોણી પાઇનું અધોળ.

૫ જેટલે પઇસે શેર તેથી દસગણે આને મણ, અને જેટલે આને શેર તેથી અઢીગણે રુપિએ મણ.

૬ જેટલે દોકડે શેર તેટલી બદામનું અધોળ, અને તેટલા રુપિઆનું આધી મણ.

મણીકા લેખાંની કુચીઓ.

૧ જેટલે રૂપિએ મણ તેથી અઢીગણે દોકડે શેર.
૨ જેટલે રૂપિએ મણ તેટલા દોકડાનું સો રૂપિઆ ભાર.
અને તેટલી બદામનું રૂપિઆભાર.
૩ જેટલે રૂપિએ મણ તેટલા આનાનું અઢીશેર.
૪ જેટલે આને મણ તેથી અઢીગણી બદામે શેર.
૫ જેટલે આને મણ તેટલી બદામનુ સોળ રૂપિઆભાર.

કળશીના હીસાબની કુચીઓ.

૧ જેટલે રૂપિએ કળશી તેટલા આનાનું મણ.
૨ જેટલે રૂપિએ કળશી તેથી સવાગણા દોકડાનું ૮ શેર.
૩ જેટલે રૂપિએ કળશી તેથી અઢીગણી બદામે શેર.
૪ જેટલે રૂપિએ કળશી તેટલી વીશવાસીએ રૂપિઆભાર.
૫ જેટલે આને કળશી તેટલે૩પઆને અથવા ૬ાગણીબદામેમણ.
૬ જેટલે આને કળશી તેથી અઢીગણી વીશવાશીએ શેર.
૭ જેટલા આને શેર તેથી ચાલીશગણે રૂપિએ કળશી.

ખાંડીના લેખાંની કુચીઓ.

૧ જેટલે રૂપિએ ખાંડી તેટલા આનાનું સવામણ, અને
તેટલા પઇસાનું સાડાબાર શેર.
૨ જેટલે રૂપિએ ખાંડી તેથી પાંચગણે દોકડે મણ.
૩ જેટલે રૂપિએ ખાંડી તેથી બમણી બદામે શેર.
૪ ખાંડીના ભાવ જેટલા રૂપિઆ હોય ને જેટલા મણનું કરવું
હોય તેટલાએ ગુણીને ગુણાકારમાંથી જમણીબાજુના આંક કા-
પતાં જે રહે તેટલા અરધા રૂપઆને કાપેલા આંકને પાંચે
ગુણતા જે આવે તે દોકડા સમજવા.

૫ જેટલે આને ખાંડી તેટલે રૂપઆને આઆગ ત્રણગણી બદામે સવા મણ.

૬ જેટણે આને ખાંડી તેથી પાંચગણી બદામે મણ, અને તેટલી બદામનું આઠશેર.

૭ જેટલે આને ખાંડી તેથી બમણી વીસવાસાએ શેર.

સોના તથા રૂપાના હિસાબની કુંચીઓ.

તોલાના લખ્યાની કુચીઓ.

૧ જેટલે રૂપિએ તોલો તેથી અડધે રૂપિએ ગદીઆણો અને અડધે આને વાલ.

૨ જેટલે રૂપિએ તોલો તેથી બમણી પાઇએ રતી

૩ જેટલે આને તોલો તેથી અડધે આને ગદીઆણો.

૪ જેટલા આને તોલો તેટલા રૂપઆને બે વાલ.

૫ જેટલે આને વાલ તેથી બમણે રૂપિએ તોલો.

૬ જેટલે આને રતી તેથી ૬ગણે રૂપિએ તોલો.

૭ જેટલી પાઇએ રતી તેથી અડધે રૂપિએ તોલો.

ગદીઆંણાનાં લખ્યાંની કુચીઓ.

૧ જેટલે રૂપિએ ગદીઆણો તેટલે આને વાલ.

૨ જેટલે રૂપિએ ગદીઆણો તેથી ચારગણી પાઇએ રતી.

૩ જેટલે રૂપિએ ગદીઆણો તેથી બત્રીસગણી પાઇએ માસો.

૪ જેટલે આને ગદીઆણો તેથી બમણી પાઇએ માસો.

૫ જેટલે આને ગદીઆણો તેથી ૦ા પાઇએ રતી.

૬ જેટલે આને રતી તેથી ૩ગણે રૂપિએ ગદીઆણો.

૭ જેટલી પાઇએ રતી તેથી ૪ગણે આને ગદીઆણો.

ભુજાડાં માપવાના લેખાં.(ગજની રીત)

૧ જેટલે રૂપિએ ગજ તેથી આઠગણી પાઇએ તસુ, ને તેટલા આનાનું દોઢ તસુ.

૨ જેટલે રૂપિએ ગજ તેથી અઢીગણે રૂપિએ ૩ હાથ અથવા એકસોસંઠગણી પાઇએ હાથ.

૩ રૂપિઆનું જેટલા ગજ તેટલા વાગનો દોઢ રૂપિઓ

૪ જેટલે આને ગજ તેથી દસગણી પાઇએ હાથ.

૫ જેટલા આને ગજ તેથી દોઢગણે આને વાર

નાળીવાં, ઘાસ વિગેરે હજાર ની ગણત્રીના લેખાંની કુચીએ.

૧ જેટલે રૂપિએ હજાર તેટલે દોકડે દશ.

૨ જેટલે આને હજાર તેટલી બદામે દશ.

સેંકડાના લેખાંની કુચીઓ.

૧ જેટલે રૂપિએ સેંકડો તેટલે દોકડે નંગ.

૨ જેટલે આને સેકડો તેટલી બદામે નંગ.

કોડીના લખાની કુચીઓ

૧ જેટલે રૂપિએ કોડી તેથી પાંચ દોકડે નંગ.

૨ જેટલે આને કોડી તેથી પાંચગણી બદામે નંગ.

કાચ પાકા તોલના હિસાબ

૧ જેટલા કાચા મણનું પાકું કરવું હોય, તેટલા કાચા મણને ૪૦ ગુણી જે શેર થયા હોય તો તે ઉમેરા પાકા મણના શેરે ભાગવા, ને જે ભાગાકાર આવે તે પાકા મણ સમજવા.

૨ કાચામણની લગભગ પાકા મણનો આસરે આંકડો ધારી પાકો મણ જેટલા શેરનો કલ્પ્યો હોય તેમાથી ૪૦ બાદ કરતાં જે વધે તેટલાએ ધારેલા આંકડાને ગુણવા. ગુણતાં જે શેર આવે તે ધારેલા પાકામણમાં વધારવા, પછી કાચા તોલમાંથી બાદ કરવાં બાકી વધે તેની લગભગ આસરે બાકી લેવે

ઉપરપ્રમાણે ગુણીને ૪૦ ભાગતાં જે આવે તે શેર ધારેલા પાકા શેરમાં ઉમેરતાં જો તે વધેલાં કાચાશેર બરાબર થઈરહે તો ઠીક નહીંતો વધેતે ઉપરથી ઉપર પ્રમાણે કાહાડવા.

૩ બેતાળીસ તોલ હોયતો કાચાતોલનો એકવીશમો, ચુમાળીસ હોયતો ૧૧ મો, પીસતાળીસ હોયતો ૯મો, અડતાલીસ હોયતો ૬ ઠો, પચાસ હોયતો ૫મો, સાઠ હોયતો ત્રીજોભાગ કાચા તોલમાંથી બાદ કરતાં જે બાકી રહે તે પકા મણ થશે.

૪ અડતાળીસ તોલ હોય તો કાચા મણના સવા ૧ ફરી દોઢે ભાગવા—૫૦ નો તોલ હોયતો સવાએ ભાગવા, ૬૦ ઠો તોલ હોય તો દોઢે ભાગવાથી પાકા મણ થશે.

૫ પાકામણના કાચા કરવા હોયતો કચો તોલ ૪૦ કરતાં જેટલા શેર વધારે હોય તેણે પાકામણને ગુણી જેટલાશેર આવે તેના પાકામણમાં ઉમેરવા એટલે કાચા મણ થશે.

તોલ બારદાનના હિસાબની રીત.

૧ દરમણ ઉપર અથવા ગાંસડીઉપર જે બારદાન કહ્યું હોય તેનો મણ વિગેરે સાથે ગુણાકારકરતા જે આવે તે ઉપડતોલમાંથી બાદ કરવું—પછી બાકી વધે ખરેખરૂં કાચુતોલ થશે, એ કાચાતોલનું પાકું કરવું હોયતો કાચા પાકા તોલની રિત પ્રમાણે કરી તેના પકા મણ કાઢવા.

જમીનના લેખાની કુંચીઓ.

જેટલે રૂપિએ વીઘું તેથી પાંચ ગણે દોકડે વશો અને ૦ગણે દોકડે વિશવાશી.

જેટલે રૂપિએ વશો તેથી પાંચ ગણે દોકડે વિશવાશી.

જેટલે આને વશો તેથી ૨૦ ગણે રૂપિએ વીઘું.

જેટલે આને વીશવાંસી તેથી પચીશગણે રૂપિએ વીઘું.

ચેહુરેસા લાકડાં માપવાની રીત.

પોહોળાઇ ને જાડાઇના તસુનો ગુણાકારકરી તેને લંબાઇના ગજે ગુણવા એ ગુણાકારને ત્રણે ભાગતા જે આવે તે તસુ જાણવા તસુને ચોવિશે ભાગવાથી ગજ થશે—૨ ફુટથી લાકડાં માપવા હોય તો પોહોળાઇને જાડાઇના ઇંચનો ગુણાકાર કરવો ને તેને લંબાઇના ફુટે ગુણવા ગુણાકાર ઇંચ આવસે પછી તેને બારે ભાગવાથી પાકાઇંચ થસે ને તેને બારે ભાગવાથી ફુટ આવશે.

ગોળ લાકડાં માપવાની રીત.

જો દોરી બેવડી કહીહોય તો તેના અર્ધને અર્ધે ગુણવાને જે આવે તેને વિભાગમાં કહેલા ગજે ગુણવા. જે જવાબ આવે તે વિશવાશી થશે પરંતુ એકવડી દોરી હોયતો ચોથા ભાગને ચોથા ભાગે ગુણી ગજે ગુણવા જે આવે તે વિશવાશી થશે.

મુસારો એટલે પગાર ગણવાની રીત-

જેટલા રૂપિઆનો પગાર હોય તેવડે કહેલા દીવસનો ગુણાકાર કરવો ને જે ગુણાકાર થાય તે ઉપર શુન્ય ચડાવી ત્રણે ભાગતાં જે આવે તે દોકડા સમજવા.

મુદ્દલ કાઢવા વિષે-

૧ જે વ્યાજ કહ્યુંહોય તેનાઉપર બે શુન્ય ચડાવી કહેલા વ્યાજના દરે ભાગવાથી એક વર્ષના મુદ્દલ રૂપિઆ જવાબ આવશે.

૨ મહીનાનું મુદ્દલ કાઢવું હોયતો તે આવેલ વ્યાજના આના કરી બે શુન્ય ચઢાવી વ્યાજનો જે દર કહ્યો હોય તે આનાએ ભાગવા એટલે મુદ્દલ થશે.

૩ દરરોજ અમુક રૂપિઆ વ્યાજ કહ્યું હોય તો તેના આના કરી તેને ત્રણે ગુણી પછી ત્રણ શુન્ય ચડાવી મહીનાની લેણાખના આના વડે ભાગવાથી મુદ્દલ થશે.

વીયાજ ગણવાની રીત.

૧ રૂપીઆનો મહિનાનો ને કહેલા બાજના ટકાના ગુણાકાર કરવાથી જે જવાબ આવે તેટલા દોકડા સમજવા

૨ દિવસ કહ્યા હોયતો રૂપિઆ દિવસને બાજના ટકાએ ગુણીને ગુણાકારનો જમણી બાજુનો આંકડો કહાડી બાકીનાને ત્રણે ભાગતાં જે રહે તે દોકડા જાણવા અથવા ભાગમાતના પા પ્રમાણે ગુણાકારના ઉત્તમનો જે આંકડો આવે તે સરવાળે જાણવા, જમણી બાજુના વધેલા આંકડાની બદામો કરી ૩૦સે ભાગવા એટલે બદામો જવાબ આવશે.

૩ આનાની તારીખ હોયતો ઉપર પ્રમાણે કરતાં જે જવાબ આવે બદામો જાણવા.

કાપી વીયાજ.

જમે ઉધારની રકમો લખી તે ખાતાવહીનાં પાનાં ચડાવવાં પછી બાજુની ઓછી રકમ હોય ને બ્યાજની મુદત લેણી થાય તેમાં મુકી વધતા આંકડાની બીજી મુદતને બાજના રૂપીઆ મુકી વાળવો એમ કરીને બધી રકમોનો સરવાળો કરીએ ને બેઉ બાજુનું બાકી રકમનુ હોયતો સરની બાદબાકી કરી વધતા આંકડાને ગુણવા ને જે આવે તે દોકડા જાણવા પછી જો ઉધારની બાજુએ હોયતો તે રૂપીઆ ઉધારવા ને જમેની બાજુના હોય તો જમે કરવા.

- ૦ -

મુસલમાની વખતની સાલવારી વંશાવળી

ઇ. સ.

૫૭૦ મુસલમાની ધર્મ સ્થાપનાર મહમદ પેગમ્બર જન્મ્યો.
૬૦૯ મહમદ પેગમ્બરે મુસલમાની ધર્મ ચલાવ્યો.
૬૨૨ મહમદ મદીને નાશી ગયો, ત્યાંથી હીજરીસન ગણાયો.
૬૩૨ પેગમ્બરનો મદીનામાં કાળ થયો
૭૧૨ કાસીમે સિંધપર સ્વારી કરી દાહીરરાજાને હરાવ્યો
૧૦૦૧ મહમદ ગિજનીએ જયપાળ ઉપર ચઢાઈ કરી.

૧૦૦૮ અનંગપાળને પેશાવર આગળ મહમુદે હરાવ્યો.
૧૦૨૪ મહમદ ગિઝનીએ ગુજરાતમાં સોમનાથનું દેરૂં લુટ્યું.
૧૧૫૨ ઘોરીઆદશાહે ગિઝનીનું રાજ બેહરામ પાસેથી લીધું.
૧૧૮૬ ખુશરૂ મલેકપાસેથી શાહબુદીને પંજાબ જીત્યું.
૧૧૯૧ સ્થાનેશ્વર આગળ પૃથ્વીરાજે શાહબુદીનને હરાવ્યો.
૧૧૯૩ શાહબુદીને ફરી ઉપ૦ બારહજાર સ્વારી કરી પાણીપતના મેદાનમાં પૃથ્વીરાજને મારી દિલ્લી લીધું.
૧૧૯૫ કુતબુદીને ગુજરાતપર ચઢાઈકરી ભોળાભીમને હરાવ્યો.
૧૧૯૯ શાહબુદીનના સરદાર બખ્તીઆર ખિલજીએબહારપ્રાંત જીત્યો.
૧૨૦૩ બખ્તીઆર ખિલજીએ બંગાળા પ્રાંત ત્યાંના હિંદુરાજા પાસેથી જીત્યો.
૧૨૦૬ ગખ્ખરલોકે શાહબુદીનને મારી નાંખ્યો.
૧૨૨૫ અલતમસે બહાર ને બંગાળાપ્રાંત જીતી લીધા.
૧૨૩૧ અલતમસે માળવાપ્રાંત જીત્યો.
૧૨૯૭ અલાઉદીને ગુજરાતના કરણઘેલાને જીતી તેનું રાજ ખાલસા
૧૩૦૩ અલાઉદીને ચિતોડપર ચઢાઈ કરી.
૧૩૦૬ મલેકકાફુરે વરંગુળ તથા દેવગિરિ જીતી લીધાં.
૧૩૧૨ મલેકકાફુરે દક્ષિણમાં છેક રામેશ્વર સુધીના મુલક જીતી રામેશ્વરમાં એક મસીદ બંધાવી.
૧૩૧૫ મલેકકાફુરે અલાઉદીનને ઝેર દઈ મારી નાંખ્યો.
૧૩૩૮ માળવામાં મહમદ તઘલખના ભત્રિજાએ બંડ કર્યું તેને મારી નાંખ્યો.
૧૩૪૦ પંજાબમાં બળવો થયો
૧૩૪૪ તેલંગણના હિંદુરાજા સ્વતંત્ર થયા.
૧૩૪૭ કલબર્ગામાં હુસેન ગંગુએ બ્રાહ્મણી રાજ સ્થાપ્યું.
૧૩૯૪ જુવાનપુરનો સુબો સ્વતંત્ર થયો
૧૩૯૮ તૈમુરે હિંદુસ્થાનપર ચઢાઈ કરી દિલ્લી શહેર પાંચ દિવસ સુધી લુટ્યું તથા બાળી નાંખ્યું.